

Wanneer ga jij een masteropleiding LO volgen?

In Nederland is er niet alleen een lerarentekort, er is ook een tekort aan masteropgeleide leraren. In de LO misschien nog wel meer dan bij andere vakken. Maar waarom zou je als leraar LO een master gaan doen, je hebt toch al een eerstegraadsbevoegdheid? | Lars Borghouts

In de meeste landen kun je voor leraar lichamelijke opvoeding zowel op bachelor-niveau als op master-niveau studeren. Dat geldt in Nederland voor andere lerarenopleidingen ook. Maar niet voor LO. Met een hbo-bachelor haal je immers meteen de hoogst haalbare bevoegdheid. Daarmee mag je overal gymles geven, en op zich is dat logisch. Daar waar het vak wiskunde of Duits in

de bovenbouw van havo/vwo complexere stof behandelt, en leerlingen voorbereidt op studeren in het hoger onderwijs, is dat bij LO niet per se het geval. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat een bachelor LO daarmee gelijk staat aan het masterniveau.

Masterstandaard

Er wordt streng toegezien op de kwaliteit van het hoger onderwijs en

voor bachelors gelden daarbij duidelijk andere eisen dan voor masters. De professionele masterstandaard van de Vereniging Hogescholen legt uit dat er vier pijlers zijn waarmee een professionele master zich onderscheidt:

- A) Meesterschap: Een masterprofessional overstijgt het vakmanschap van een bachelor en is een 'meester' in het beroepsdomein. De afgestudeerde master is reflectief en heeft de regie over de eigen professionele ontwikkeling.
- B) Onderzoekend vermogen: dit stelt de professional in staat om de beroepspraktijk kritisch te analyseren en bij te dragen aan nieuwe kennis voor en innovatie van het beroep.
- C) Interprofessioneel handelen: de masteropgeleide kan samenwerken in een multidisciplinair netwerk, en heeft oog voor maatschappelijke uitdagingen.
- D) Doorwerking: de masterprofessional zorgt voor een verankerde doorwerking (impact) in de beroepspraktijk en het bredere beroepsdomein.

Uit deze standaard blijkt dus dat masteropgeleiden met name van belang zijn om goed onderbouwde vernieuwingen door te voeren in de praktijk, vaak in samenwerking met andere professionals. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat bachelor-opgeleiden dat niet kunnen. Maar een master heeft daar in de opleiding flink wat extra kennis en vaardigheden voor opgedaan.

Masteropgeleide leraren

Om deze reden pleit de overheid al meer dan tien jaar voor meer masteropgeleide leraren. Al in 2013 was er het Nationaal Onderwijsakkoord

waarin werd afgesproken voor alle leraren een masteropleiding te stimuleren. Het streven voor 2020 was 30 procent masteropgeleiden in het po en 50 procent in het vo. In 2020 werd er een nieuw akkoord gesloten tussen de minister van OCW en het hoger onderwijs. Met nog steeds dezelfde streefpercentages, aangezien de doelen uit 2013 lang niet gehaald zijn. Hoewel recente, precieze cijfers voor het percentage masteropgeleide leraren LO ontbreken, kunnen we ervan uitgaan dat dit percentage beduidend lager ligt dan het gemiddelde voor alle leraren. Aangezien er in ons land geen specifieke masteropleidingen Lichamelijke Opvoeding zijn... toch?

Ja en nee. Vanwege die eerstegraadsbevoegdheid op bachelor-niveau zijn er letterlijk en strikt gezien inderdaad geen masters LO in ons land. Maar er zijn wel degelijk enkele (deeltijd) masteropleidingen die zich richten op ons vakgebied. Zo kun je in Groningen (Hanze) en Eindhoven (Fontys) de master Sport- en Bewegingsonderwijs volgen, toegankelijk voor vakleerkrachten LO en po-groepsleerkrachten met een

bevoegdheid voor bewegingsonderwijs. En in Zwolle (Windesheim) is er de vergelijkbare master Lichamelijke Opvoeding en Sportpedagogiek, die zich ook richt op de contexten sport, beleid, en gezondheidszorg. In allebei deze masters leer je een bijdrage te leveren aan innovatie in het bewegingsonderwijs, onder meer door op een goed onderbouwde manier nieuw onderwijs te ontwikkelen en bewegen te stimuleren. Naast deze masteropleidingen, die dicht bij het vakgebied LO liggen, zijn er nog andere interessante masteropleiding aan de ALO's, zoals bijvoorbeeld Sport- en Beweeginnovatie (HAN) en Talentontwikkeling en Diversiteit (Hanze).

Mix van bachelor- en masteropgeleiden

Natuurlijk is er in ons land sprake van een lerarentekort en zijn veel initiatieven er nu dus op gericht het aantal leraren te vergroten. Maar voor de kwaliteit van ons onderwijs zou het verstandig zijn om ook te blijven sturen op een goede mix van bachelor- en masteropgeleiden. Veel van de huidige studenten aan de bovengenoemde masters geven

aan dat ze na een aantal jaren werken als leraar LO wel toe waren aan een nieuwe uitdaging. Dat ze vol zaten met vernieuwingsdrang, maar pas in de masteropleiding hebben geleerd hoe ze innovaties moeten ontwikkelen en implementeren. Je zou dus elke vaksectie op zijn minst één zo'n masteropgeleide gunnen. Doordat de opleidingen in deeltijd worden aangeboden (meestal een dag in de week), zijn ze bovendien prima te combineren met werk. En wordt het geleerde meteen in de praktijk gebracht. Bovendien kun je in Nederland ook nog eens een lerarenbeurs aanvragen. Daardoor kost de studie je niets, en je werkgever krijgt een vergoeding om je te kunnen vervangen. Dus wat houdt jou tegen?

Contact

l.borghouts@fontys.nl

Lars Borghouts is docent & onderzoeker bij Fontys Sport en Beweging

Foto's

Fontys Sporthogeschool

Kernwoorden

masteropleiding LO, bachelor-niveau, master-niveau

